

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. liepos 30 d. Nr. 21RE4-103 (AG4-61/19-2024)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Remigijaus Kalašnyko (Komisijos posėdžio pirmininkas), Astos Povilonienės (pranešėja) ir Sigitos Šimbelytės,

Komisijos 2024-07-25 posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos V. R. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, trečiajam suinteresuotam asmeniui Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriui dėl sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja skundu, kurį vėliau patikslino (toliau – ir skundas), Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra, ir atsakovė) Sprendimų kontrolės skyriaus (toliau – ir Kontrolės skyrius) 2024-03-27 sprendimą Nr. SS-1179 „Dėl V. R. darbingumo lygio“ (toliau – Sprendimas Nr. 2) ir palikti galioti Agentūros Panevėžio teritorinio skyriaus (buvęs Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio teritorinis skyrius) (toliau – ir Panevėžio skyrius) 2023-12-22 sprendimą Nr. STS-5634 „Dėl darbingumo lygio“ (toliau – Sprendimas Nr. 1).

Pareiškėja paaiškino, kad 2024-05-21 sužinojo, kad jai pakeistas darbingumo lygis nuo 2024-04-27, nors už balandžio ir gegužės mėnesius pinigų už neįgalumą pravedė į sąskaitą, todėl susidarė įsiskolinimas SODRAI 597,12 Eur. Panevėžio skyriaus Sprendimu Nr. 1 buvo nustatytas 45 procentų darbingumas. Valstybinio socialinio draudimo fondo Klaipėdos skyrius (toliau – Klaipėdos skyrius) apskundė šį Sprendimą Nr. 1 ir Kontrolės skyriaus Sprendimu Nr. 2 buvo nustatytas 70 procentų darbingumas. Iki 2024-05-21 jokio pranešimo pareiškėja nebuvo gavusi, sužinojo paskambinusi SODROS darbuotojai dėl to, kad yra permoka 597,12 Eur ir, kad nutrauktas darbingumo lygis. 2024-05-21 pareiškėja skambino į Vilnių telefono numeriu 852503647, jai buvo paaiškinta, kad išsiųstas laiškas RS289331633LT. Pašte pareiškėja laiško nerado, vėl skambino tuo pačiu numeriu ir jai buvo pasakyta, kad galimai laiškas gali būti adresu: (duomenys neskelbtini), kur pareiškėja ir rado laišką.

Pareiškėja Komisijos prašo persvarstyti Sprendimą Nr. 2, nes mano, kad ji nesijaučia darbinga 70 procentų, pastoviai lankosi poliklinikose. 2024 m. kovo mėnesį 5 dienas reabilitavosi dėl kaklo problemų; 2024-04-20 buvo atlikta MRT dešinio peties ir dešinės alkūnės; 2024 metų balandžio mėnesį 10 dienų reabilitavosi; nuo 2024-04-25 iki 2024-05-17 turėjo nedarbingumą; 2024-05-07 buvo suleisti vaistai nuo skausmo į du dešinės rankos pirštus (spragsintys pirštai); 2024-07-01 vėl 5 dienas reabilitavosi dėl peties ligų; 2024 metų rugpjūčio mėnesį bus konsultuojama dėl peties operacijos. Pareiškėja teigia, jog ji pastoviai geria arba leidžiasi vaistus (olfen, aital, arcoria 90 mg,

diomprar, brexin); po 2023-01-25 darytos stuburo išvaržos operacijos, pareiškėja nesijaučia gerai, silpna jos kairė koja, skauda nugarą (b. l. 3, 15-16).

Atsakovė atsiliepimu į skundą prašo pareiškėjos skundą atvesti kaip nepagrįstą.

Paaiškino, kad iki 2023-12-31 darbingumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtinto Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo (toliau – Kriterijų aprašas) 1 bei 2 priedais bei Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas, galiojanti redakcija iki 2023-12-31).

Atsakovės teigimu, pareiškėjos skunde išdėstyta tik jos subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti. Atsižvelgdami į tai, kad yra ginčijamas nustatytas darbingumo lygis, toliau Agentūra pateikia argumentus, kuriais pagrindžia objektyviai ir pagrįstai priimtą sprendimą dėl pareiškėjai nustatyto darbingumo lygio. Darbingumo lygio vertinimas – tai kompleksinis asmens sveikatos funkcinų sutrikimų ir psichosocialinių faktorių vertinimas. Jo tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinų sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo pajėgus įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Darbingumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) paciento kortelėje identifikuotais įrašais ir paties asmens pateikiama informacija. Darbingumo ir neįgalumo lygio nustatymo (negalios nustatymo dokumentų) byloje esančiuose ir (ar) ESPBI IS paciento kortelėje esančiuose medicininiuose dokumentuose nurodyta informacija apie asmens sveikatos funkcinus sutrikimus ir bendrą asmens savijautą vertinama kompleksiskai. Vertindama pareiškėjos darbingumo lygį, Agentūra vadovavosi darbingumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir, objektyviai įvertinusi asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Atsakovės nuomone, darbingumo lygio vertinimas atliktas išsamiai įvertinus medicininius dokumentus, o pateiktos išvados dėl nustatyto darbingumo lygio atitinka procedūros reikalavimus, nustatytus teisės aktuose.

Agentūra atsiliepime taip pat paaiškino, kad 2023-12-08 VšĮ Jūrininkų sveikatos centras siuntimu į Agentūrą pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą darbingumo lygiui nustatyti. Minėtame siuntime nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodus: M51.1 Juosmens ir kitų tarpslankstelinų diskų ligos su radikulopatija; M15.0 Pirminė išplitusi (osteo) artrozė; M42.12 Suaugusiųjų stuburo osteochondrozė, kaklo sritis; M42.17 Suaugusiųjų stuburo osteochondrozė, juosmens ir kryžmens sritis; M50.1 Kaklo diskų liga su radikulopatija; M77.1 Lateralinis epikondilitas.

Kontrolės skyrius, vertindamas bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: M75.1, M15.0, vadovavosi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.2.2.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas griaučių neuromotorinės ir su judesiais susijusios funkcijos sutrikimas, kai nustatytas peties sąnario funkcijos sutrikimas, nedidelė peties sąnario kontraktūra: ištiesimas – 20° / išlenkimas – 130°, sukimas į išorę – 30° / į vidų – 70°, atitraukimas – 130°, pritraukimas – 20°. Atsižvelgiant į asmens byloje esančius medicininius duomenis dėl dešinio peties sąnario „rotatorių manžetės sindromo“ taikomas minėtas papunktis ir nustatomas 85 proc. bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis asmeniui diagnozuota nedidelė kontraktūra: atitraukimas 120°, peties lenkimas – 160°, tiesimas – 40°, išorinė rotacija – 85°, vidinė rotacija – 45°, patvirtinta Siuntimo, 2023-04-13, 2023-09-20 ortopedo traumatologo, 2023-09-05 fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2023-11-17 reumatologo konsultacijų duomenimis.

Kontrolės skyrius, skirtingai nei Panevėžio skyrius, vertindamas bazinį darbingumą dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: M51.1, M50.1, M42.12, M42.17 vadovavosi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.1.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas griaučių neuromotorinės ir su judesiais susijusios funkcijos sutrikimas. Taikant minėtą papunktį nustatytas 70 proc. bazinis darbingumo lygis. Pažymėjo, kad vertinant vertebrogeninę neurologinę patologiją gali

būti taikomas tik vienas Kriterijų aprašo 1 priedo XIV dalies 80.1 punkto papunktis arba tik vienas I dalies 14 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę pasireiškimo formą. Vertinant stuburo patologiją vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.1.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai yra stuburo funkcijos sutrikimas: vidutinis judesių apribojimas ir nustatytas 70 proc. bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis turimais duomenimis, asmeniui diagnozuota kaklinė ir juosmeninė radikulopatija, vidutinis judesių apribojimas stuburo degeneracinių ir pooperacinių (2023-01-25 atlikta kairė L4/5 mikrodisektomija) pakitimų fone: kaklo ištiesimas/išlenkimas 20/0/20°, sukimas į dešinę/kairę 20/0/20°, pasilenkimas į dešinę/kairę 10/0/10°; juosmens ištiesimas/išlenkimas 10/0/10°, sukimas į dešinę/kairę 10/0/10°, pasilenkimas į dešinę/kairę 10/0/10°; raumenų hipertonusas paravertebraliai abipusiai, sausgysliniai refleksai dešinėje rankoje žemesni, pateliariniai refleksai kairėje kojoje žemesni, dešinė hipestezija pagal C6, C7, L4, L5 šaknelių eigą, raumenų jėga dešinėje plaštakoje 3 balai, kairėje pėdoje – 2-3 balai, patvirtinta Siuntimo, 2023-12-07 neurologo konsultacijos duomenimis.

Pareiškėjos darbingumo lygis pagal mažesnę darbingumo lygį nurodantį Kriterijų aprašo 1 priedo XIV dalies 80.1.3 papunktį nenustatytas, nes nepateikta sunkesnę sutrikimo laipsnį patvirtinančių dokumentų – nenustatytas didelis judesių apribojimas, kai yra labai riboti judesiai. Stuburo judesių amplitudės įvertintos neutralaus nulio metodu.

Atsakovė atkreipė dėmesį į tai, kad Agentūrai nesuteikti įgaliojimai revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų, pasisakyti dėl jų pagrįstumo ar tiesiogiai tirti asmens sveikatos būklę. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 45 punktu, už ESPBI IS pateiktų klinikinių elektroninių dokumentų E025 ar E003 ir E027 parengimą ir (ar) siuntimo į Agentūrą darbingumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas.

Atsakovė pažymėjo, jog pareiškėjos skunde minimos aplinkybės dėl pensijų išmokų, jų permokų, yra Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – Fondo valdyba) kompetencijos klausimas.

Atsakovės teigimu, pareiškėja skunde nenurodė konkrečių aplinkybių ir nepateikė jas pagrindžiančių įrodymų, kurie paneigtų atlikto vertinimo ir priimto sprendimo išsamumą ar pagrįstumą. Tai, kad pareiškėjos netenkina skundžiamo sprendimo motyvai ir (ar) pareiškėja nesutinka su priimtu sprendimu dėl darbingumo lygio nustatymo, nesudaro pagrindo išvadai, kad Agentūros priimtas sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) nuostatų ar priimtas nesilaikant teisės aktų reikalavimų (b. l. 38-41).

Trečiasis suinteresuotas asmuo Fondo valdybos Klaipėdos skyrius atsiliepiu į skundą prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaikino, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ) 34 straipsnio 14 punktu, Fondo valdybos teritoriniai skyriai prižiūri ir vykdo asmenų neįgalumo lygio, laikinojo nedarbingumo ar dalyvumo (iki 2023-12-31 – darbingumo) lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ir termino nustatymo pagrįstumo ir teisėtumo tikrinimus bet kuriuo metu iki nustatyto laikinojo nedarbingumo, dalyvumo (iki 2023-12-31 – darbingumo) ar neįgalumo lygio termino galiojimo pabaigos. Nagrinėjamu atveju, Fondo valdybos Klaipėdos skyrius atlikdamas jam pavestas funkcijas vykdė pareiškėjos neįgalumo lygio ir darbingumo lygio nustatymo pagrįstumo kontrolę.

Įvertinus Agentūros pateiktus pareiškėjos dokumentus, Fondo valdybos Klaipėdos skyriuje parengta 2024-02-21 „V. R. dokumentų patikrinimo pažyma“ Nr. VPA_P6-92. Išsamiai įvertinus pareiškėjos medicininius dokumentus, vadovaujantis VSDĮ 34 straipsnio 14 punktu ir Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179, (nauja redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01), 55.2. papunkčiu, priimtas sprendimas kreiptis į Agentūros direktorių dėl pareiškėjos darbingumo lygio vertinimo akto peržiūrėjimo.

Fondo valdybos Klaipėdos skyrius Agentūros direktoriui išsiuntė 2024-02-21 raštą Nr. (9.1E) DV_S-13322 „Dėl V. R. darbingumo lygio vertinimo akto peržiūrėjimo“, kuris pagrįstas šiais motyvais: V. R. darbingumo lygis buvo nustatytas pagal Tvarkos aprašo 1 priedo „Baziniai

darbingumo procentai“ XIV skyriaus „Ligos, traumos ir kiti dėl išorinių priežasčių atsiradę padariniai“ 80.1.3 ir 80.2.2.2 papunkčius, kurie parenkami, kai yra nustatytas didelis judesių apribojimas, labai riboti judesiai (80.1.3. papunktis) ir kai nustatyta vidutinė peties sąnario kontraktūra (80.2.2.2 papunktis). Pažymėjo, kad V. R. medicinos dokumentuose nurodyta asmens sveikatos būklė neatitiko šių kriterijų: neurologas 2023-12-07 konsultacijos metu nustatė, kad V. R. stuburo kaklinės dalies judesių apribojimas yra vidutinis, t. y., būklė atitinka 80.1.2 papunktį, bei 2023-09-12 fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojas V. R. nustatė nedidelę peties sąnario kontraktūrą, t. y., būklė atitinka 80.2.2.1 papunktį.

Sprendimų kontrolės skyrius 2024-04-29 raštu Nr. R-3290-(1.18 Mr) „Dėl V. R. darbingumo lygio“ (toliau – 2024-04-29 Raštas) informavo Fondo valdybos Klaipėdos skyrių apie atliktą pakartotinį V. R. darbingumo lygio vertinimą bei pateikė pareiškėjos skundžiamą Sprendimą Nr. 2.

Pasak trečiojo suinteresuoto asmens, Fondo valdybos Klaipėdos skyrius, vykdydamas VSDĮ reglamentuotas funkcijas, pagrįstai kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pareiškėjos darbingumo lygio vertinimo akto peržiūrėjimo, o Sprendimų kontrolės skyrius įvertino situaciją ir Sprendimu Nr. 2 pakeitė Sprendimą Nr. 1. Fondo valdybos Klaipėdos skyrius, palaiko Sprendimų kontrolės skyriaus pakeistą sprendimą, mano, kad pakeistas sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, atitinkantis administraciniams aktams taikomus reikalavimus (b. l. 107-110).

Skundas atmestinas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja 2023-12-11 Prašymu nustatyti negalią prašė nustatyti jai darbingumo lygį (b. l. 45-46).

Panevėžio skyrius Sprendimu Nr. 1 pareiškėjai nuo 2023-12-09 iki 2025-12-08 nustatė 45 procentų darbingumo lygį. Šis sprendimas priimtas, vadovaujantis Kriterijų aprašo 6 punkto ir Kriterijų aprašo 1 priedo XIV. 80.1.3 bei XIV. 80.2.2.2 papunkčių nuostatomis, nustatant pareiškėjai 45 proc. bazinį darbingumo lygį, o vadovaujantis Kriterijų aprašo 10 punkto bei Kriterijų aprašo 2 priedo nuostatomis, asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijai prilyginti koeficientui 1.0 (b. l. 18-19).

Fondo valdybos Klaipėdos skyrius kreipėsi į Agentūrą 2024-02-21 raštu Nr. (9.1E) DV_S-13322 „Dėl V. R. darbingumo lygio vertinimo akto peržiūrėjimo“, kuriuo vadovaujantis VSDĮ 34 straipsnio 1 dalies 14 punktu, prašė peržiūrėti Sprendimą Nr. 1 ir įvertinti, ar, pareiškėjai laikotarpiu nuo 2023-12-09 iki 2025-12-08 nustatant 45 proc. darbingumo lygį, pagrįstai pritaikyti Kriterijų aprašo XIV skyriaus 80.1.3 ir 80.2.2.2 papunkčiai, nes medicinos dokumentuose nurodyta asmens sveikatos būklė neatitinka šių kriterijų (b. l. 68-70, 113-114).

Kontrolės skyrius, atliko pakartotinį pareiškėjos darbingumo lygio vertinimą ir Sprendimu Nr. 2 nusprendė: pakeisti Sprendimą Nr. 1; pareiškėjai nustatyti 70 procentų darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2024-03-27 (b. l. 5-6, 22-24, 119-124).

Pareiškėja Komisijai paduotu skundu nesutinka su Sprendimu Nr. 2, prašo jį panaikinti ir palikti galioti Sprendimą Nr. 1.

Byloje ginčas kilęs dėl Kontrolės skyriaus Sprendimo Nr. 2 teisėtumo. Pareiškėja nesutikimą su šiuo Sprendimu Nr. 2 iš esmės grindžia ta aplinkybe, kad, jos nuomone, ji nesijaučia darbinga 70 procentų.

Pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo (toliau – Įstatymas, akto redakcija, galiojusi iki 2023-12-31) 20 straipsnio 6 dalį, darbingumo lygis buvo nustatomas remiantis asmenį gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas, ir (ar) jo atstovas pagal įstatymą. Darbingumo lygį nustatanti institucija gali nuspręsti pakviesti asmenį ir (ar) jo atstovą pagal įstatymą dalyvauti nustatant darbingumo lygį (6 dalis); darbingumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Sveikatos apsaugos ministerija (9 dalis). Minėtas Įstatymo nuostatas dėl darbingumo lygio nustatymo įgyvendino Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtinti Kriterijų aprašas ir Tvarkos aprašas (akto redakcija, galiojusi iki 2023-12-31). Pagal Kriterijų aprašo 3 punktą, sprendimas dėl asmens darbingumo lygio priimamas įvertinus šiuos kriterijus:

medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą (1 priedas) ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti (2 priedas). Medicininiai, t. y. bazinis darbingumas vertinamas atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę: į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus (4 punktas). Pagal Kriterijų apraše (3 punktas) ir jo prieduose nustatytą teisinį reguliavimą, asmens darbingumo lygį Kontrolės skyrius nustato vertindamas ne vien asmens organizmo būklę (medicininius kriterijus t. y. asmens bazinį darbingumą), bet ir kitus veiksnius (kriterijus). Pirmiausia, remiantis diagnozes ir funkcinis sutrikimus patvirtinančiais gydančių gydytojų pateiktais dokumentais ir siuntimu į Kontrolės skyrių, nustatomas bazinis darbingumo lygis (procentais nuo 0 iki 100), o, antra, asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai vertinamai balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti vertinami užpildžius Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną. Gauti asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno balai prilyginami koeficientams remiantis Kriterijų aprašo 10.1–0.5. Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai, vadovaujantis Kriterijų aprašo 6.4 punktu ir Kriterijų aprašo 2 priedu (pateikta klausimyno forma), vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują ir būti savarankiškam. Kriterijų aprašo 11 punktas reglamentuoja, kad apskaičiuojant asmens darbingumo lygį nustatyti bazinio darbingumo procentai dauginami iš asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti koeficiento.

Nagrinėjamu atveju ginčijamo Sprendimo Nr. 2 turinio duomenys tvirtina, jog pakartotinis pareiškėjos darbingumo lygio vertinimas atliktas pareiškėjos asmens byloje ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje esančių medicininių dokumentų duomenimis. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje ne kartą akcentuota, kad administraciniam teismui (šiuo atveju Komisijai) nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio nustatymo (klasifikavimo) klausimus (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-04-30 nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-328/2012, 2013-03-07 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-22/2013, 2019-12-30 nutartį administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). Taigi, specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas nepatenka į Komisijos kompetencijos ribas, todėl Komisija šiuo aspektu negali pasisakyti. Iš ginčijamo Sprendimo Nr. 2 matyti, kad pareiškėjos atžvilgiu buvo remtasi 2023-12-08 VŠĮ Jūrininkų sveikatos centro siuntimu į Agentūrą, kuriuo pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą darbingumo lygiui nustatyti. Minėtame siuntime nurodytos diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos kodus: M51.1 Juosmens ir kitų tarpslankstelinų diskų ligos su radikulopatija; M15.0 Pirminė išplitusi (osteo)artrozė; M42.12 Suaugusiųjų stuburo osteochondrozė, kaklo sritis; M42.17 Suaugusiųjų stuburo osteochondrozė, juosmens ir kryžmens sritis; M50.1 Kaklo diskų liga su radikulopatija; M77.1 Lateralinis epikondilitas. Sprendimų kontrolės skyrius vertindamas bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: M75.1, M15.0 vadovavosi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.2.2.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas griaučių neuromotorinės ir su judesiais susijusios funkcijos sutrikimas, kai nustatytas peties sąnario funkcijos sutrikimas, nedidelė peties sąnario kontraktūra: ištiesimas – 20o /išlenkimas – 130o, sukimas į išorę – 30o / į vidų – 70o, atitraukimas – 130o, pritraukimas – 20o. Atsižvelgiant į asmens byloje esančius medicininius duomenis dėl dešinio peties sąnario „rotatorių manžetės sindromo“ taikomas minėtas papunktis ir nustatomas 85 proc. bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis asmeniui diagnozuota nedidelė kontraktūra: atitraukimas 120°, peties lenkimas – 160°, tiesimas – 40°, išorinė rotacija – 85°, vidinė rotacija – 45°. Patvirtinta 2023-12-08 siuntimo į Agentūrą, 2023-04-13, 2023-09-20 ortopedo traumatologo, 2023-09-05 fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2023-11-17 reumatologo konsultacijų duomenimis. Iš ginčijamo Sprendimo Nr. 2 turinio duomenų taip pat nustatyta, jog pareiškėjos darbingumo lygis pagal mažesnę darbingumo lygį nurodantį Kriterijų aprašo 1 priedo XIV dalies 80.1.3 papunktį nenustatytas, nes nepateikta sunkesnę sutrikimo laipsnį patvirtinančių dokumentų – nenustatytas didelis judesių apribojimas, kai yra labai riboti judesiai.

Nagrinėjamu atveju būtina pažymėti, kad norint įvertinti duomenis iš medicinos srities reikia pritaikyti ir specialias mokslo žinias iš medicinos srities. Dėl to, Komisija sprendžia, kad šiuo atveju

pareiškėjos darbingumo lygį nustatė specialistai, turintys reikiamų žinių šioje srityje, remdamiesi informacija esančia medicininiuose dokumentuose, t. y. remdamiesi pirmine ir leistina informacija. Todėl norint paneigti jų išvadų pagrįstumą, turėtų būti naudojamos tokio pat pobūdžio žinios (įrodymai). Nagrinėjamu atveju pareiškėja tokio pobūdžio (medicininio) įrodymų, kurie paneigtų gydytojų konsultacijų išvadas, nepateikė. Dėl to, vien tik pareiškėjos skunde nurodyti subjektyvūs svarstymai apie tai, kad, jos nuomone, ji nesijaučia 70 procentų darbinga – nepakankami panaikinti skundžiamą Sprendimą Nr. 2. Jokių naujų duomenų, kurie leistų abejoti atsakovės išvadomis, pareiškėja nepateikė, o Komisija medicinos klausimų neturi teisės vertinti. Apibendrinus daroma išvada, kad pareiškėjos skundas yra nepagrįstas, nes pareiškėja neįrodė savo teiginių pagrįstumo, o tuo pačiu ir nepaneigė ginčijamo Sprendimo Nr. 2 pagrįstumo bei teisėtumo, dėl ko jos skundas jame nurodytais motyvais yra atmetamas.

Komisija pažymi, kad Kontrolės skyrius, įgyvendindamas įstatymuose ir kituose teisės aktuose pavestus uždavinius ir vykdydamas jam priskirtas viešojo administravimo funkcijas, privalo vadovautis ir VAĮ. Viešojo administravimo subjektų administraciniai sprendimai turi atitikti VAĮ 10 straipsnio 5 dalies nuostatas. Vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktais, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAĮ 3 straipsnio 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį. Aiškindamas ankstesnės VAĮ redakcijos 8 straipsnį, reglamentuojantį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010*) Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013*).

Taigi, įvertinus byloje nustatytas faktines aplinkybes ir teisinį reguliavimą, Komisija sprendžia, kad Sprendimas Nr. 2 atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, jame nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai, t. y. jis yra teisėtas ir pagrįstas, todėl Sprendimą Nr. 2 naikinti pareiškėjos skunde Komisijai nurodytais motyvais nėra pagrindo, o pareiškėjos skundas atmetamas kaip nepagrįstas visa apimtimi.

Atkreipiamas pareiškėjos dėmesys, kad kaip nurodyta ir ginčijamame Sprendime Nr. 2, nuo 2024-01-01 pasikeitė darbingumo lygio nustatymo tvarka. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos

socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (nauja redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01), Agentūros teritorinis skyrius priima sprendimą dėl asmens dalyvumo lygio. Pasikeitus sveikatos būklei, ar pageidaujant, kad dalyvumo lygis būtų nustatytas nauja tvarka, pareiškėja turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 4 dalimi, 7 dalimi, 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos V. R. patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Bylos šalys turi teisę šį sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Remigijus Kalašnykas

Komisijos narės

Asta Povilonienė

Sigita Šimbelytė